

مارسل پانیول

عضو فرهنگستان فرانسه

دختر چاه کن

ترجمه:

دکتر محمد جواد کمالی

سرشناسه	:	پانیول، مارسل، ۱۸۹۵ - ۱۹۷۴ م. Pagnol, Marcel
عنوان و نام پدیدآور:	:	دختر چاه کن
مشخصات نشر:	:	مشهد: نی نگار، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری:	:	۲۴۴ ص: مصور.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۷-۰۴-۹
وضعیت فهرست نویسی:	:	فیبای مختصر
یادداشت	:	این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
شناسه افزوده	:	کمالی، محمد جواد، مترجم
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۷۶۵۵۵۹

انتشارات نی نگار

دختر چاه کن

ترجمه:

دکتر محمد جواد کمالی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

امور فنی و چاپ: نشر مرنديز

قیمت: ۱۲۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۷-۰۴-۹

دفتر انتشارات: مشهد، خیابان آبکوه ۷ - دانشسرای شمالی ۸ - شماره ۹۰

دورنگار: ۰۵۱-۳۷۲۵۱۳۰۲

تلفن: ۰۵۱-۳۷۲۷۴۷۶۵

مارسل پانیول در ۲۸ فوریه ۱۸۹۵، در شهر آبانی^۱ واقع در جنوب فرانسه به دنیا آمد. پدرش که معلم دبستان بود، دو سال بعد به اتفاق خانواده به بندر مارسلی نقل مکان کرد و در آنجا ماندگار شد. مارسلی تحصیلات ابتدایی و متوسطه خود را در این شهر گذراند و تعلق خاطر زیادی به آنجا پیدا کرد. بعد از دریافت دیپلم، راهی مون‌پلیه شد و از دانشگاه آن شهر در رشته ادبیات لیسانس گرفت. در دوره دانشجویی به سرودن شعر نیز علاقمند شد و توانست گزیده‌ای از اشعار خود را در نشریه‌های فرانسوی به چاپ برساند.

او پس از فارغ التحصیلی، به تدریس زبان انگلیسی در برخی از دبیرستان‌های مارسلی و اِگزان پروانس^۲ اشتغال ورزید. در ۱۹۲۵ به پاریس منتقل شد و شغل معلمی را در دبیرستان معروف کُندرسه^۳ دنبال کرد. در همان سال، با همکاری پل نیوا^۴، نمایشنامه «فخر فروشان»^۵ و یک سال بعد، نخستین نمایشنامه مستقل خود را با نام «جاز»^۶ منتشر کرد و به این ترتیب توانست نام خود را در محافل ادبی پاریس مطرح نماید.

در ۱۹۲۷، به کلی از کار تدریس دست کشید و به آفرینش آثار ادبی روی آورد. با انتشار دو نمایشنامه «توپاز»^۷ (۱۹۲۸) و «ماربوس»^۱ (۱۹۲۹)، توفیق

^۱ Aubagne

^۲ Aix-en-Provence

^۳ Condorcet

^۴ Paul Nivoix

^۵ Les marchands de gloires

^۶ Jazz

^۷ Topaze

عظیمی نصیبتش شد. کمی بعد، دامنه فعالیت‌های ادبی خود را گسترش داد و به فیلمنامه‌نویسی و کارگردانی در سینما نیز اقدام کرد. او نخستین فیلمنامه‌هایش را براساس دو نمایشنامه «ماریوس»^۱ و «فانی»^۲ که از تألیفات خودش بود، تدوین کرد. در ۱۹۳۴، شرکت فیلمسازی پانیول را بنیان نهاد و همزمان اقدام به انتشار مجله‌ای تحت عنوان «دفترهای فیلم»^۳ نمود.

پانیول فیلمنامه‌های دیگری را نیز، به ویژه با اقتباس از برخی از آثار ژان ژینو^۴ تدوین کرد و به روی صحنه برد؛ از جمله: «ژوفروا»^۵ (۱۹۳۳) و «آنژل»^۶ (۱۹۳۴) «رگن»^۷ (۱۹۳۷)، «زن نانوا»^۸ (۱۹۳۸) و «لوشپونتز»^۹ (۱۹۳۸). او مقارن همین ایام، خود دو فیلمنامه ارزشمند به نام‌های «سزار»^{۱۰} (۱۹۳۶) و «دختر چاه کن»^{۱۱} (۱۹۴۰) را تألیف کرد. مارسل پانیول در ۱۹۴۶، به عضویت فرهنگستان زبان فرانسه پذیرفته شد و رفته رفته دامنه فعالیت‌های ادبی خویش را گسترش داد: با آن که دو نمایشنامه جدیدش به نام‌های «یهودا»^{۱۲} (۱۹۵۵) و «فابین»^{۱۳} (۱۹۵۶) با اقبال چندانی روبرو نشد، آثار داستانی که نوشت، توفیق زیادی برایش به همراه آورد. «شکوه پدرم»^{۱۴} (۱۹۵۷)، «قصر مادرم»^{۱۵} (۱۹۵۷)،

^۱ Marius

^۲ Fanny

^۳ Cahiers du film

^۴ Jean Giono

^۵ Jofroi

^۶ Angèle

^۷ Regain

^۸ La femme du boulanger

^۹ Le Schpountz

^{۱۰} César

^{۱۱} La Fille du Puisatier

^{۱۲} Judas

^{۱۳} Fabien

^{۱۴} La Gloire de mon père

^{۱۵} Le Château de ma mère

«دوره اسرار»^۱ (۱۹۵۹) و «دوره عشق‌ها»^۲ (۱۹۷۷) از جمله آثار داستانی او بودند بودند که در کوتاه مدت، به دلیل نشر ساده و دلنشین، طرفداران زیادی پیدا کرد، تا آنجا که بخش‌هایی منتخب در کتاب‌های درسی وارد شد و الهام‌بخش نسل جوان گردید.

پانیول، تدوین چند فیلمنامه دیگر و ترجمه دو نمایشنامه مهم را نیز در کارنامه خود دارد؛ برای مثال: «نائیس»^۳ (۱۹۴۵) با الهام از داستان کوتاهی از امیل زولا، «زن آسیابان»^۴ (۱۹۴۸) «مانون چشمه‌ها»^۵ (۱۹۵۲)، «او گلن»^۶ (۱۹۵۲) (۱۹۵۲) «نامه‌های آسیاب من»^۷ (۱۹۵۴) و نمایشنامه‌های «هاملت»^۸ (۱۹۴۷) اثر ویلیام شکسپیر و «ترانه‌های روستایی»^۹ (۱۹۵۸) اثر ویرژیل.

این نویسنده خوش‌آوازه، پس از عمری کار در عرصه ادبیات و سینما، در سال ۱۹۷۴ در پاریس چشم از جهان فرو بست. اما آثار داستانی و نمایشی‌اش، به رغم برخورداری از سبک و سیاق یکنواخت، نه تنها به ورطه فراموشی نیفتاد، بلکه بارها تجدید چاپ گردید و بعضی از آنها به زبان‌های گوناگون، از جمله فارسی ترجمه شد. همچنین اخیراً نسخه‌های جدیدی از برخی آثار سینمایی او، به همت کارگردانان فرانسوی و غیرفرانسوی، دوباره ساخته شده و در کشورهای مختلف روی پرده سینما به نمایش درآمده است.

^۱ *Le Temps des secrets*

^۲ *Le Temps des amours*

^۳ *Naïs*

^۴ *Meunière*

^۵ *Manon des sources*

^۶ *Uglin*

^۷ *Les lettres de mon moulin*

^۸ *Hamlet*

^۹ *Les Boucliques*

دربارهٔ «دختر چاه کن»

پانیول تألیف کتاب «دختر چاه کن» را در ماه‌های آغازین جنگ جهانی دوم به پایان رساند. او در این کتاب، همانند بسیاری از دیگر آثارش، از فولکلور جنوب فرانسه الهام گرفت. موضوع کتاب در عین حال که جذاب و خواندنی است، بسیار تلخ و عبرت‌انگیز است. نویسنده، از یک سو، به تعریف گوشه‌ای از زندگی دختری شهرستانی می‌پردازد که اگرچه در کودکی و نوجوانی از تعلیم و تربیت خوبی برخوردار بوده است، در آستانهٔ جوانی، گرفتار عشقی آنی می‌شود و ناخواسته مشکلاتی را برای خود و پدر زحمتکشش به وجود می‌آورد؛ و از دیگر سو، فضای کشور فرانسه را در اولین ماه‌های شروع جنگ به تصویر می‌کشد و به موضوع‌هایی چون بسیج مردمی، احساسات عامه نسبت به جنگ و اعلان شکست فرانسه در جنگ می‌پردازد.

پانیول بلافاصله فیلمنامه‌ای را با اقتباس از این کتاب تنظیم نمود و خود، در ماه مه ۱۹۴۰، شروع به ساخت فیلمی با همین عنوان کرد. مراحل فیلمبرداری به دلیل شرایط خاص زمانه، به سرعت با وقفه و چالش روبه‌رو گردید، اما وی توانست با اعمال تغییراتی در سناریوی فیلم، در دسامبر همان سال آن را به پایان برساند و در بجنوئه جنگ، ابتدا در مناطق اشغال نشده و سپس در سراسر خاک فرانسه اکران نماید. پانیول در نسخهٔ اول فیلمنامه پیش‌بینی کرده بود که فرانسه در جنگ پیروز خواهد شد ولی در نسخه دوم (که فیلم براساس آن ساخته شد)، با اشاره به سخنرانی مارشال پتن^۱، از شکست فرانسه در جنگ خبر خبر می‌دهد. فیلم «دختر چاه کن»، به دلیل موضوع جالب، نحوهٔ کارگردانی،

^۱ Maréchal Pétain

انتخاب کادر مناسب و استفاده از هنرپیشگان بزرگی نظیر رمو^۱ و فرناندل^۲ با اقبال خوبی مواجه شد.

شصت سال بعد از ساخت این فیلم توسط نویسنده، دانیل اُتوی^۳، بازیگر و کارگردان نام‌آشنای فرانسه تصمیم گرفت نسخه جدیدی از آن را ارائه کند. او خود فیلمنامه‌ای را براساس کتاب «دختر چاه کن» تهیه و تدوین نمود و شخصاً ایفای نقش مرد چاه کن را عهده‌دار شد و از چهره‌های مشهوری مانند کاد مراد^۴، سابین آزما^۵ و آسترید برگس فریسی^۶ برای بازی در فیلم بهره گرفت. نسخه جدید فیلم او در آوریل ۲۰۱۱، با موفقیت به روی پرده سینما رفت و توانست بار دیگر یاد و خاطره مارسل پانیول را در اذهان عمومی زنده کند.

محمّدجواد کمالی

<http://kamali.mshdiau.ac.ir/>

^۱ Raimu

^۲ Fernandel

^۳ Daniel Auteuil

^۴ Kad Merad

^۵ Sabine Azéma

^۶ Astrid bergès-Frisbey